

CALEA MĂNTUIRII

Săptămânal editat de Centrul de Studii Teologice-Istorice și de Prognoză Pastoral-Misionară al Facultății de Teologie Ortodoxă Arad.
Redactor fondator (1935): Preot Ilarion V. Felea. Apare cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Timotei, Arhiepiscopul Aradului

EDITORIAL

Postul, regenerator de forță duhovnicească pentru viața noastră

Din seara acestei duminici Biserica ne cheamă să ne așezăm cu toții în rândul Postului Mare. Timp de 40 de zile ritmul rugăciunii, al mâncării, al așezării sufletești, mai simplu spus, al vieții noastre cotidiene ne transpune pe orbita ce gravitează și pulsează spre Patimile și Învierea Domnului Iisus Hristos.

Atât cadența rugăciunii cât și conținutul ei se vădesc acum cu un specific aparte. Dacă și până acum pravila zilnică a creștinului a presupus rostirea de rugăciuni, de acum momentele de convorbire cu Dumnezeu trebuie înmulțite. Rostul acestei lucrări duhovnicești intensificate vizează mai multe aspecte.

În primul rând, rugăciunea mai multă ne focalizează atenția spre ceea ce este mai important în viața noastră: viața în și cu Dumnezeu.

În alergarea noastră zilnică după câștigarea celor trebuitoare vieții în lume putem foarte ușor aluneca în mreaja îngrijirii păcătoase față de lucruri și stări care ne înstrăinează de Dumnezeu, de noi înșine și de semenii.

Tocmai de aceea, ca să întrupăm în viața noastră comandamentul paulin: *rugăți-vă neîncetat*, Părinții Bisericii au rânduit răstimpul acestui post cu rugăciune mai stăruitoare. Un om care se roagă mai mult își ține mintea spre cele înalte, ale lui Dumnezeu, își umple sufletul, inima și mintea de cele duhovnicești.

Astfel, pravila bisericească recomandată acum aduce în viața credincioșilor de parohie ceva din rândul mănăstirească: în biserică, sunt săvârșite, Liturgia Darurilor mai înainte sfințite, slujba Uteniei și a Ceasurilor, Pavcernița Mare, iar ca tradiție locală, miercurea și vinerea, spre seară, paraclisul Maicii Domnului și Acatistul Domnului Iisus Hristos. La acestea se adaugă, în pravila personală, citirea zilnică a Catismei Psaltirii, cel puțin.

De cealaltă parte, însăși conținutul acestor rugăciuni exprimă aplecarea spre starea de pocăință adâncă și de smerenie așa cum sunt evidențiate acestea în abundența lecturilor psalmilor la toate slujbele amintite mai sus, la care se adaugă rugăciunea Sfântului Efrem Sirul: *Doamne și Stăpânul vieții mele*.

Această rugăciune este însoțită de metanie mare, act care se cere repetat în acest post, ca exercițiu fizic de configu-

rare duhovnicească nu doar a mușchilor trupului, ci mai ales de fortificare a sufletului.

Părintele Petroniu Tănase, talmăcind această rugăciune zice: „E aici mai mult decât rugăciune, este însăși lucrarea pocăinței, care prefăce și înnoiește pe om. E o prefacere reală, care ne duce cu mintea la prefacerea euharistică de pe Sfântul Prestol, Euharistia de pocăință a omului. Căci așa precum la Sfânta Liturghie, prin chemarea de către preot a Sfântului Duh, pâine și vinul aduse înainte se prefac în Trupul și Sângele Domnului, tot așa și aici, prin rugăciunea preotului care cere darurile Sfântului Duh - cele patru duhuri din rugăciune -, omul de păcat se preschimbă în om duhovnicesc, rugăciunea Sfântului Efrem fiind epicleza acestei Liturghii de pocăință. Și precum epicleza euharistică este rugăciunea pe care Dumnezeu o împlinește imediat, prefăcând darurile aduse, tot așa și epicleza pocăinței, implorarea lui Dumnezeu cu smerenie, căință și credință, este ascultată și împlinită imediat... Iată dar, că nevoița Sfântului și Marelui Post e rugăciunea de pocăință la care aducem jertfă însăși ființa noastră, pe care Dumnezeu primind-o, o tămăduiește, o înduhovnicește. Dar pentru că înnoirea omului, prefacerea lui nu se poate săvârși dintr-o dată, ci treptat, puțin câte puțin, și liturghia de pocăință se repetă de multe ori pe zi, fiecare din ele însă este un pas spre plinătate, o treaptă de desăvârșire.”

La toate acestea se adaugă postirea în privința mâncării. Obișnuința hrănirii „de dulce” este transformată prin această nevoiță, căci ceea ce face diferența față de o dietă alimentară este tocmai asocierea rugăciunii intense, de acasă și de la biserică. Mărturiile multora evocă faptul că efortul postirii de mâncare este susținut de intensificarea rugăciunii, și invers, rugăciunea constantă este ajutată de postirea zilnică.

Un astfel de ritm presupune un efort de voință, de timp și de energie. Numai așa se poate produce ruperea de obișnuințe păcătoase care ne țin circumscriși într-un orizont limitat, îngustat! Atunci, pe bună dreptate, postul este un regenerator al vieții noastre, care ne proiectează spre Cele de Sus.

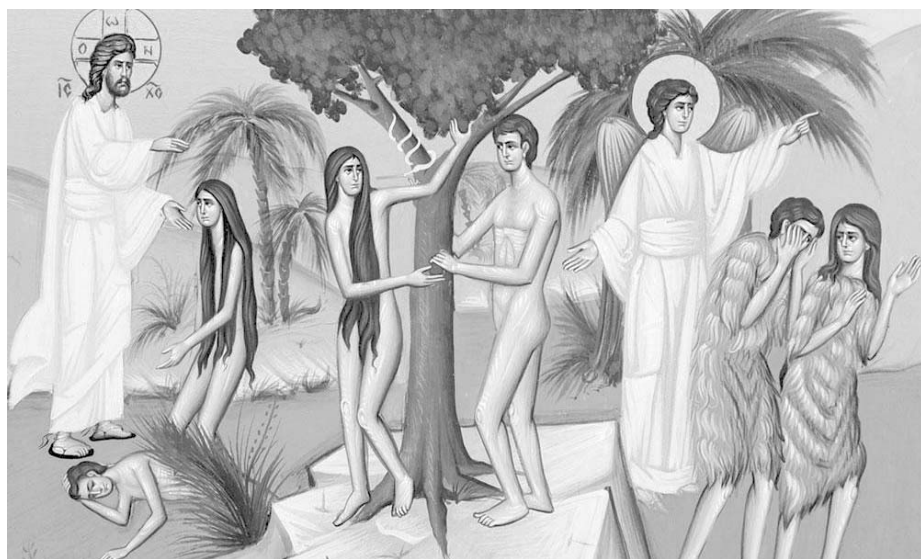
Pr. Filip ALBU

PREDICA

Să iertăm din toată inima și să începem Postul Mare cu nădejde și bucurie

Duminica Izgonirii lui Adam din Rai

„Zis-a Domnul: Dacă veți ierta oamenilor greșelile lor, va ierta și vouă Tatăl vostru Cel ceresc; iar dacă nu veți ierta oamenilor greșelile lor, nici Tatăl vostru nu vă va ierta greșelile voastre. Când postiți, nu fiți triști ca fățarnicii; că ei își întunecă fețele, ca să se arate oamenilor că postesc. Adevărat grăiesc vouă: și-au luat plata lor. Tu însă, când postești, unge capul tău și fața ta o spală, ca să nu te arăți oamenilor că postești, ci Tatălui tău, Care este în ascuns, și Tatăl tău, Care vede în ascuns, îți va răsplăti ție. Nu vă adunați comori pe pământ, unde molia și rugina le strică și unde furii le sapă și le fură, ci adunați-vă comori în cer, unde nici molia, nici rugina nu le strică și unde furii nu le sapă și nu le fură. Căci unde este comoara voastră, acolo va fi și inima voastră.” (Matei 6, 14-21)

Duminica alungării lui Adam și a Evei din Rai este o zi grea pentru noi, pentru că ne îndeamnă a ne vedea căderile în păcate și, văzându-le, să începem a face pocăință și a porni pe drumul spre Acasă. În rândul sfinților a bisericii acest drum se face în șapte săptămâni, până la Înviere, trecând prin patimile Domnului, deci, de la moartea căderii și a păcatelor, la Viață și Înviere.

Sfânta Evanghelie de la Matei din această duminică spune, în partea din urmă: „Nu vă adunați comori pe pământ, unde molia și rugina le strică și unde furii le sapă și le fură, ci adunați-vă comori în cer, unde nici molia, nici rugina nu le strică și unde furii nu le sapă și nu le fură. Căci unde este comoara voastră, acolo va fi și inima voastră” (Matei 6, 19-21).

Trebuie să înțelegem că nu tot ce iese din inima omului este bun. Mulți zic: „Dar am spus din inimă, am făcut din inimă, simt cu inima și dacă așa simt, înseamnă că este bine”. Însă nu este așa, întrucât nu tot ce simțim cu inima este bun. Dacă nu este bună comoara sau nu este întru totul bună, ci doar în parte, atunci așa va fi și inima noastră. Mântuitorul zice că din inima omului ies cele bune și cele rele. Deci trebuie să avem mare grijă ce facem cu inima noastră, ce căutăm pe pământ, ce dorim, ce așteptăm, ce sperăm, ce iubim. Cuvântul acesta „comoară” are înțelesul „ceea ce prețuim cel mai mult, ceea ce

iubim cel mai mult”. De fapt, comoara noastră este iubirea noastră! Iar ce iubim, aceea suntem. Foarte mulți iubesc cele ale lumii acesteia, fără să știe că le iubesc, ci spunând că așa este viața, că așa e omenește ori că așa au văzut. Noi trebuie să ieșim din starea aceasta de neînțelegere, de lipsă de duhovnicie și să alegem real și conștient, să știm ce alegem, ai cui suntem și ce vrem.

Evanghelia începe cu acest cuvânt foarte greu: „Dacă veți ierta oamenilor greșelile lor, va ierta și vouă Tatăl vostru Cel ceresc.” Din păcate, prea mulți dintre noi răspundem cu rău la rău, judecăm și nu iertăm. Și aceasta se întâmplă după ani și ani de stat în biserică lui Hristos, după duminici și zile sfinte de Împărtășanie cu Hristos. Nu-l iubim pe fratele nostru și nu-l iertăm, nu-l salutăm, adică îl desconsiderăm, pentru că nu ne este frică de Dumnezeu. Așadar nu punem preț cum se cuvine pe mântuirea noastră. Însă cuvântul Evangheliei este extrem de clar și zguduitor. Acum, la începutul postului, primul cuvânt al Evangheliei este: de nu veți ierta fraților voștri sau oamenilor, greșelile lor, nici Tatăl vostru Cel din ceruri nu vă va ierta greșelile voastre. Duminica aceasta este duminica iertării, iar cuvântul lui Hristos este clar: dacă vrem să ducem la Altar, adică lui Dumnezeu - căci El este în Altar și El stă pe Sfânta

Continuare în pagina 2

Pr. Ștefan NEGREANU

Din sumar

► Retrospectiva activităților desfășurate de Asociația parohială „Calea Mântuirii” în anul 2019
pagina 3, I.T.

► Știri
pagina 4

Să iertăm din toată inima...

Urmare din pagina 1

Masă, pururea jertfindu-Se - darul nostru, adică rugăciunea, viața, gândul, căutarea și cererea noastră și ne dăm seama că nu suntem în pace cu fratele nostru, va trebui să lăsăm darul nostru înainte de a-l da și să ne ducem și să ne împăcăm cu fratele nostru cu orice preț, pentru că altfel Dumnezeu nu ne va primi darul. Degeaba venim la biserică, stăm ore și ore, ne rugăm și participăm la Sf. Liturghie și vecernii, dar nu iertăm din tot sufletul. Dumnezeu nu ne va primi darul dacă nu iertăm. Așadar, să mergem și să ne împăcăm cu fratele nostru, iar după ce ne-am împăcat cu el, putem veni cu darul nostru la Altar, căci Dumnezeu îl va primi.

Trebuie să înțelegem că dacă nu vom ierta, nu vom avea nici noi iertare. Iar această poruncă a iertării ține de prima poruncă și cea mai mare: „Să iubești pe Domnul Dumnezeul tău din toată inima ta, din tot sufletul tău, din tot cugetul tău și din toată puterea ta, iar pe aproapele tău ca pe tine însuși” (Marcu 12, 30-31). Angrenarea în lucrarea acestor porunci cu orice preț și pe care trebuie să le punem în practică în viața noastră, ne va pune în situația de a putea ierta. Altfel, nu vom putea ierta. Deci acesta este semnul, faptul că luăm credința în serios și deplin, plinind porunca cea mare și dintâi, adică să iubim pe Domnul Dumnezeul nostru din tot sufletul și pe aproapele ca pe noi înșine, care este a doua poruncă și la fel de mare (Matei, 22, 37-39).

A ne ierta unii pe alții nu este o chestiune formală, însă unii pot să o ia formal. Iartă și zâmbesc și se îmbrățișează cu ceilalți, dar în adâncul sufletului nu îi iartă cu totul. Însă Mântuitorul zice în altă parte din Evanghelie: „Tot așa și Tatăl Meu cel ceresc vă va face vouă, dacă nu veți ierta - fiecare fratelui său - din inimile voastre” (Matei, 18, 35). Așadar trebuie să iertăm din toată inima. Iar acesta este un lucru greu, pentru că trebuie să ne călcăm în picioare inima, mai bine zis acea parte a ei care este stricată și rea. Am arătat că din inimă ies și cele bune, și cele rele, și că unde este comoara noastră, acolo este și inima noastră. Nu este un lucru ușor să ne tăiem inima, partea cea rea din ea, pentru că orice altă parte am tăia din noi, vom reuși să trecem cumva peste aceasta, dar a tăia din inimă este cel mai greu lucru, iar a-ți călca inima este cel mai dureros.

În continuare, Evanghelia ne dă cuvântul lui Hristos despre cum să postim. Spune să nu postim ca fățarnicii, arătând altora că postim, prin tristețe. Cu siguranță, postul nu este ușor nu numai pentru că este o chestiune de alimentație - deși postul nu este în primul rând o chestiune de alimentație -, ci și pentru că astfel se declanșează lucrarea și lupta demonilor împotriva tuturor celor care vor să aducă această jertfă. Cel viclean aduce ispite chiar înainte de începerea Postului, pentru că vrea să ne scoată din postura de a-l putea ține, încearcă să ne strice voința și cugetul bun de a posti. Postul aduce o anumită durere și din cauza nemâncării, și din cauza greului zilei, dar și din cauza atacurilor demonice care întunecă orizontul și fața. Nu este totuna a mânca tot ce vrem sau a posti, a ne osteni și a ne ruga, a priveghea și a răspunde atacurilor demonice luptându-ne, iar aceasta este o osteneală și o grijă continuă. Însă nu trebuie să postim spre fală, adică să arătăm celorlalți cât de mult suferim și ce greu ne este. Aceasta nu înseamnă să mințim, spunând că nu am postit, ci că am mâncat carne! Dar nici nu trebuie să ne arătăm în vreun fel nevoița, ci să fim ca și când nimic nu s-ar fi întâmplat. Mântuitorul ne îndeamnă: „Tu însă, când postești, unge capul tău și fața ta o spală” (Matei 6, 17), adică să ne luminăm și să ne arătăm oamenilor cu liniște și pace, cu zâmbet și cu nădejde, deși poate în interior suferim mult mai mult și ne este greu. Și să ne ungem capul, să nu punem cenușă, ca să se vadă și să ne întrebe oamenii: „Măi, tu de când nu te-ai mai spălat? A, păi, țin post!” Trebuie să avem grijă la aceasta, pentru că dacă vom ține postul spre fală, atunci ne vom lua plata aici, plata pedepsei lui Dumnezeu. Sf. Scriptură spune, de asemenea, să nu ne arătăm oamenilor când facem fapte bune, când postim, că știe Tatăl nostru, Care vede în ascuns. Așadar să ținem toate acestea în ascuns. Dar să luăm aminte, că sunt unii înșelați de acest lucru, care zic: eu nu trebuie să spun că postesc, și când ajung în diferite situații, când li se pune în față carne sau li se pune mâncare de dulce, ei zic: o să iau, pentru că nu trebuie să spun că postesc. Nu, ci atunci trebuie să spunem că postim, pentru că acest post nu este al nostru, ci este scris în toate calendarele, este postul lui Hristos, postul Bisericii, postul tuturor credincioșilor. Nu este un post pe care îl ținem special, deci trebuie să mărturisim, nu cu mândrie, dar trebuie să mărturisim.

Așadar, să luăm aminte, căci intrăm în Postul cel Mare, să alegem conștient, clar, cu cuget bun și cu înțelegere sfântă, care este comoara noastră. Iar dacă o vom alege pe cea duhovnicească, acolo unde este Dumnezeu, va fi și inima noastră. Acesta este un mare dar și o mare ofertă a lui Dumnezeu pentru viața noastră, încă o șansă de a ne întoarce, de a ne întări, de a ne lumina. Deci știind noi că ni se face acum un așa dar, să stăm cu fața luminată și cu bucurie, căci dacă Dumnezeu ne-a făcut darul acesta, mai avem încă nădejde. Amin!

Dumnezeu nu se lasă nemărturisit

Sfântul Apostol Pavel și Barnaba din Antiohia ajung în Iconiu, capitala Licaoniei, un oraș prosper și bogat, care azi se numește Konya. Misionarii intră aici în sinagoga iudeilor, au propovăduit și un număr mare de iudei și elini au crezut. (Faptele Apostolilor 14, 1).

Observăm calitatea excepțională a predicii celor doi, Însuși Iisus era cu ei „lucra cu ei și întărea cuvântul, prin semnele care urmau” (Marcu 16, 20). Sfântul Luca care a scris Faptele Apostolilor menționează: „Și câți erau rânduiți spre viață veșnică au crezut.” (Faptele Apostolilor 13, 48).

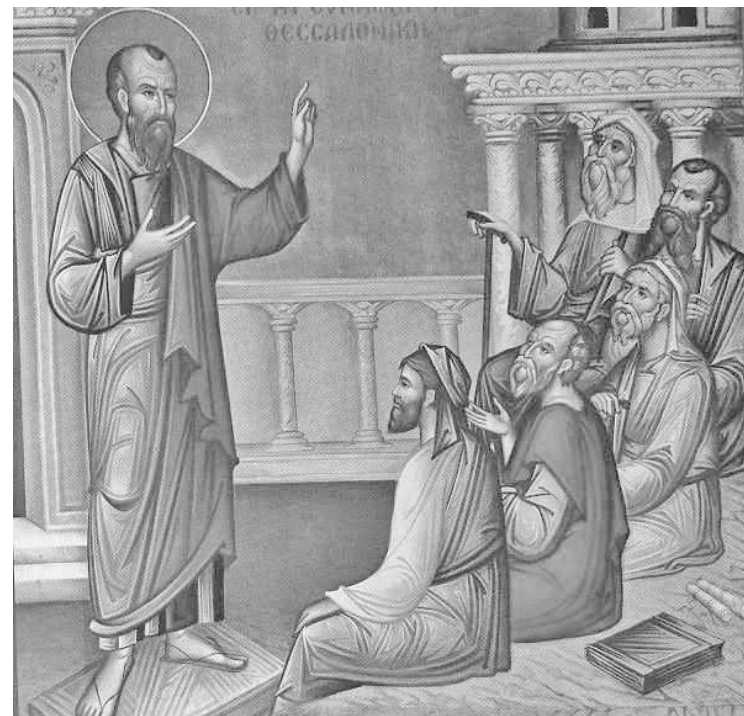
Evanghelia lui Iisus Hristos este destinată nu numai evreilor, ci tuturor oamenilor, ca toți să fie una, fii ai lui Dumnezeu, fără discriminare între oameni, după cum afirmă și cuvintele Sfântului Apostol Pavel: „Nu mai este elin și iudeu, tăiere împrejur și netăiere împrejur, barbar, scit, rob sau liber, ci toate și întru toți Hristos.” (Coloseni 3, 11).

Nu toți iudeii l-au acceptat pe Mesia, care oferă tuturor ce părea rezervat doar israeliților. Ei nu puteau accepta o altă interpretare a Legii. Așadar la Iconiu „iudeii care n-au crezut au răsculat și au înrăit sufletele păgânilor împotriva fraților.” (Faptele Apostolilor 14, 20).

Cu toate acestea Pavel și Barnaba au stat în Iconiu și au propovăduit cu curaj, iar Iisus făcea minuni prin ei. Au propovăduit înfruntând orice priemie indiferent de natura lor, după cum Iisus a profetizat: „Iată eu vă trimit pe voi ca pe niște oi în mijlocul lupilor, fiți dar înțelepți ca șerpii și nevinovați ca porumbeii.” (Matei 10, 16).

Propovăduirea Evangheliilor s-a făcut cu rapiditate și excepțional chiar dacă Sfinții Apostoli cu excepția lui Pavel erau „oameni fără carte și simpli.” (Faptele Apostolilor 4, 13).

Apostolul neamurilor scrie în Epistola către Coloseni că Evanghelia „a fost propovăduită la toată făptura de sub cer.” (Coloseni 1, 23) și acest lucru s-a întâmplat până în anii 63-65 d. Hr. Apostolii au primit asistență în propovăduire de la Domnul Iisus: „Nu vă îngrijiți cum sau ce veți vorbi, căci se va da vouă în ceasul acela ce să vorbiți, fiindcă nu voi sunteți cei care vorbiți, ci Duhul Tatălui vostru este Cel Care grăiește întru voi.” (Matei 10, 19-20).

Lucrarea misionară era însoțită de semne și minuni: Sfântul Filip la care „mulțimile luau aminte într-un cuget la cele spuse (...), ascultându-l și văzând semnele pe care le săvârșea, căci din mulți care aveau duhuri necurate, strigând cu glas mare, ele ieșeau și mulți slăbănogi și șchiopi s-au vindecat.” (Faptele Apostolilor 8, 6-7).

Apostolii Pavel și Barnaba au fost nevoiți să fugă în Listra și Derbe, din Licaonia. (Faptele Apostolilor 14, 6). Aici oamenii l-au slăvit pe Pavel ca pe un zeu, zicând în limba licaonă: „Zei asemănându-se oamenilor, s-au coborât la noi”, deoarece a vindecat un olog din naștere, asemenea Apostolului Petru care l-a vindecat pe ologul din naștere, de la Poarta Frumoasă a Templului din Ierusalim.

Pavel a fost numit Hermes, iar Barnaba, Zeus, iar preotul lui Zeus, care era înaintea cetății, aducând la porți tauri și cununi, voia să le aducă jertfă împreună cu mulțimile.” (Faptele Apostolilor 14, 13).

Reacția celor doi a fost una potrivnică, doar și ei sunt oameni și doreau să le facă cunoscut adevărul, cum că există un singur Dumnezeu care a făcut cerul și pământul și toate cele existente, iar zeii lor nu sunt nimic și nu îi pot ajuta, deși Dumnezeu „nu S-a lăsat nemărturisit, făcându-vă bine, dându-vă din cer ploi și timpuri roditoare, umplând de hrană și de bucurie inimile voastre.” (Faptele Apostolilor 14, 17).

Puterea de a vindeca a Sfinților Apostoli vine de la Dumnezeu și nu de la ei înșiși, așa cum prin credință toți cei ce vor primi Botezul și Duhul Sfânt

vor avea puterea de a săvârși minuni: „Celor ce vor crede, le vor urma aceste semne: În numele Meu, demoni vor izgoni, în limbi noi vor grăi (...) peste cei bolnavi își vor pune mâinile și se vor face sănătoși.” (Marcu 16, 17-18).

Ajungând un grup de iudei din Antiohia Pisidiei și din Iconiu „au tras mulțimile de partea lor și bătând pe Pavel cu pietre, l-au târât afară din cetate, gândind că a murit.” (Faptele Apostolilor 14, 19). Deci unii iudei căutau să împiedice lucrarea de propovăduire a Sfântului Apostol Pavel și a ucenicului său. Dar Domnul, amintește Pavel, l-a izbăvit din toate prigonile și suferințele din Antiohia, Iconiu și Listra. (II Timotei 3, 11).

Eunichi mama și Loida, bunica lui Timotei și desigur Timotei însuși, toți din Listra au fost convertiți de Apostolul Pavel, iar Timotei va ajunge ucenicul său preferat. (Faptele Apostolilor 16, 2-3).

Apoi cei doi se îndreaptă spre Derbe și aici au avut liniște. La Derbe cei ce au primit botezul erau din rândul păgânilor. După care Apostolul Pavel va cerceta bisericile nou formate din Antiohia, Iconiu și Listra, constatând că biserica era în bună rânduială și că pe creștini nimic nu-i putea împiedica să dobândească Împărăția lui Dumnezeu.

Așadar creștinii din Bisericile întemeiate în cursul primei călătorii misionare a Sfântului Apostol Pavel rămăneau sub pronia divină.

Prof. Amalia STANA

Retrospectiva activităților desfășurate de Asociația parohială „Calea Mântuirii” în anul 2019

Sub acest generic s-a desfășurat ședința bilunară (prima din acest an - 2020) a membrilor Asociației parohiale „Calea Mântuirii” în ziua de marți, 22 ianuarie 2020, în biroul parohiei ortodoxe române Arad-Centru. Pe ordinea de zi a acestei ședințe s-au aflat mai multe teme: rezultatul donației primite de copiii de la Școala duminicală cu prilejul expoziției de Crăciun 2019, propuneri de teme pentru conferințele ciclului „Serile duhovnicești de la Catedrala Veche pentru anul 2020, simularea aplicației pe Internet a unui îndrumar creștin ortodox, perspective ale Asociației pe anul în curs. Dar, cea mai importantă temă a fost analiza activităților desfășurate de Asociația „Calea Mântuirii” în anul trecut – 2019.

Dintre activitățile mai importante au fost reținute următoarele:

1. Activitățile cultural-educative și religioase ale copiilor de la Școala duminicală

2. Participarea la „Marșul pentru viață”, ce a avut loc în ziua de 23 martie anul trecut

3. Activitățile filantropice organizate cu prilejul sfinților sărbători ale Nașterii Domnului și Învierii Domnului

4. Programul coral al copiilor de la Școala duminicală de Florii și de Sfintele Paști

5. Expoziții caritabile de Crăciun și de Paști

6. Pelerinajele la mănăstirea Crișan, în data de 12 mai și la mănăstirea Feredeu, în 27 octombrie

7. Participarea copiilor la manifestările organizate de parohia ortodoxă română cu prilejul Centenarului corului „Armonia” al Catedralei Vechi din Arad, prin susținerea unor piese religioase și patriotice

8. Seara de povești pentru copii, în ziua de 2 iunie

9. Tabăra religioasă de la Cetea, cu un bogat program religios și duhovnicesc, din 26 în 31 august

10. Implicarea Asociației în activități voluntare de plantare de copaci în localitățile: Aluniș, Tisa Nouă și Fântânele, în primăvara anului trecut

11. Atelierul de ceramică cu

participarea copiilor

12. Două ateliere de astronomie susținute de credinciosul Mircea Pteancu organizate în Parcul Reconcilierii româno-maghiare și Parcul Eminescu din Arad

13. Organizarea pe tot parcursul anului trecut a conferințelor lunare din ciclul „Serile duhovnicești de la Catedrala veche”

14. Concertul de Crăciun al copiilor sub genericul „La

Portița Raiului”, în data de 20 decembrie

15. Colindatul copiilor la Catedrala Veche la Centrul Eparhial al Aradului în ajunul Crăciunului – 24 decembrie 2019

Această bogată activitate a Asociației parohiale „Calea Mântuirii” a constituit un motiv de bucurie și de speranță pentru membrii Asociației, care se implică mereu pentru o activitate cât mai bogată, variată

și benefică a ei, cu impact direct pentru viața Bisericii și a credincioșilor ei. Dar, cea mai luminoasă dintre ele rămâne participarea copiilor la „Școala duminicală” din fiecare duminică de peste an, și, mai ales, participarea acestora, cu părinții lor, la Sfânta Liturghie și împărtășirea lor cu Sfintele Taine (în fiecare duminică între 60-100) de copii.

I.T.

Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluiește-ne pe noi...

În general vorbind, comuniunea noastră cu Dumnezeu se realizează prin evlavie sau pietatea ce se manifestă sub diferite forme prin actele de cult. Acestea pot să fie de adorare și de cinstire sau de venerare.

Astfel, față de Dumnezeu avem cultul de adorare numit de „latrie”, iar când ne referim la sfinți, moaște, icoane... avem cultul de venerare sau de cinstire, numit de „dulie”. Cultul de adorare (latrie) este un *cult absolut* ce l se cuvine numai lui Dumnezeu, fiindcă El este *absolut în Sine*, adică nu depinde de nimeni. *Oamenii sunt relativi*, întrucât existența lor depinde de Dumnezeu. El este *Creatorul, Proniatorul, Mântuitorul și Sfințitorul* vieții noastre; și în același timp *Părintele nostru*, de la care „orice dare bună și orice dar de sus este, coborându-se de la Părintele luminilor...” (Iacob 1, 17).

Așadar, dacă cultul de adorare (latrie) este *absolut*, cel de venerare, cinstire (dulie) este *relativ*, fiindcă sfinții pe care îi cinstim au fost oameni asemenea nouă, dar care, învrednicindu-se de harul lui Dumnezeu, l-au cultivat printr-o viață de sfințenie, rămânând pururea în comuniune cu Dumnezeu. Fiind în comuniune veșnică cu Dumnezeu, noi ne adresăm lor ca unor *mijlocitori* către Dumnezeu. Deși deosebite, cele două forme de cult, adică de adorare și de venerare (cinstire), sunt într-o relație bine determinată, *cultul de venerare fiind subordonat celui de adorare*. Aceasta înseamnă că adresându-ne sfinților ca mijlocitori, în cele din urmă și în esență aducem venerare sau cinstire tot lui Dumnezeu, fiindcă ei au ajuns la sfințenia vieții prin harul lui Dumnezeu, „spre lauda măririi harului Său” (Efeseni 1, 6) și nu a propriilor merite. Astfel, cinstindu-i pe ei, noi recunoaștem în viața lor de sfințenie, însăși sfințenia lui Dumnezeu. Acesta este, de altfel, și îndemnul adresat de Mântuitorul Sfinților Apostoli, și prin ei nouă tuturor: „Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca văzând faptele voastre cele

bune, să preamărescă pe Tatăl vostru cel din ceruri” (Matei 5, 16).

În acest context psalmistul exclamă plin de admirație: „Cât de minunat este Dumnezeu întru sfinții Săi” (Ps. 67, 36).

De aici reiese clar că noi dobândim mântuirea de la Dumnezeu, dar, întrucât sfinții sunt într-o comuniune veșnică cu Dumnezeu, și în același timp și cu noi, ne adresăm lor ca unor *mijlocitori* de-a căror iubire milostivă putem beneficia...

În acest sens, practic vorbind, nu vom cere în rugăciunile adresate unui sfinț să ne mântuiască ci să ne miluiească!...

În urma acestor precizări generale, vom evidenția faptul că în cadrul cultului de venerare (dulie) întru cinstirea sfinților, se înscrie și cultul de venerare (dulie) întru cinstirea Maicii Domnului, cu precizarea că ei i se cuvine un cult de *supravenerare*, adică de *hiperdulie* (sau de preamărire), care întrec în cinstire cultul sfinților, ea fiind *Născătoare de Dumnezeu*, „mai cinstită decât Heruvimii și mai mărită decât Serafimii, care fără stricăciune pe Dumnezeu Cuvântul a născut...”.

Preacinstirea Pururea Fecioarei Maria se datorește în mod cu totul deosebit faptului că ea reprezintă vasul ales de Dumnezeu, ca să se nască după trup însuși Fiul Său pentru mântuirea lumii. Această realitate rezultă din bunăvestire pe care i-o face îngerul Gavriil, trimis de Dumnezeu: „Bucură-te ceea ce ești plină de har, Domnul este cu tine, Bindecuvântată ești tu între femei (Luca 1,28)... Duhul Sfânt se va coborî peste tine și puterea celui Preaînalt te va umbri; pentru aceasta și Sfântul care se va naște din tine, Fiul lui Dumnezeu se va chema” (Luca 1, 35).

Primind această bunăvestire Sfânta Fecioară prevestește venerația specială și universală de care se va bucura în cadrul mântuirii oferită de Dumnezeu oamenilor și lumii: „mărește suflete al meu pe Domnul... că a căutat spre smerenia roabei sale, că , iată, de acum mă

vor ferici toate neamurile. Căci mi-a făcut mie mărire Cel Puternic și sfânt este numele Lui” (Luca 1, 46 - 49).

Acordând din totdeauna preacinstire Maicii Domnului, Biserica noastră dreptmăritoare nu face altceva decât să *implinească voia lui Dumnezeu*.

Astfel:

1. Biserica a rânduit patru sărbători mari în semn de preacinstire a Maicii Domnului, după cum urmează: 8 septembrie – Nașterea Maicii Domnului; 25 martie – Bunavestire; 21 noiembrie – Intrarea în Biserică a Maicii Domnului; 15 august – Adormirea Maicii Domnului.

2. Credincioșii sărbătoresc Adormirea Maicii Domnului cu o pregătire duhovnicească de post, pe o perioadă de două săptămâni precedate praznicului.

3. Multe dintre locașurile de închinare sunt zidite în cinstea Maicii Domnului sau sunt puse sub ocrotirea ei duhovnicească, purtând, fie numele ei, fie al uneia dintre sărbătorile închinare ei.

4. Chipul Maicii Domnului, zugrăvit în icoane, împodobește sfințitul locaș de cult, precum și casele credincioșilor.

5. De-a lungul vremii multe femei au primit la botez numele Preacuratei Fecioare și Născătoare de Dumnezeu, încât acesta a devenit foarte răspândit și a rămas ca un mijloc de exprimare a pietății prin preacinstirea ei.

Maica Domnului ocupă un loc cu totul deosebit în desfășurarea întregului cult al Bisericii. I se aduc imne de laudă, rugăciuni de mulțumire și de cerere, fiind rânduite și slujbe speciale, precum: *Acatistul Bunevestiri și Paraclisul Maicii Domnului*.

Menționăm că în toate slujbele bisericesti numele Maicii Domnului este asociat Fiului ei. E suficient să amintim că în cadrul Sfintei Liturghii, care știm că reprezintă centrul cultului ortodox, imediat după *epicleză* sunt pomeniți toți sfinții în semn de mulțumire adusă lui Dumnezeu pentru slava cu care i-a încu-

nunat, dar și ca mijlocitori pentru noi. În mod deosebit este pomenit în semn de preacinstire numele Maicii Domnului, alături de Sfintele Daruri care reprezintă Trupul și Sângele Domnului pe care Fiul lui Dumnezeu le-a luat din ființa ei: „Mai ales pentru Preasfânta, Curata, Preabinecuvântata, Slăvita Stăpâna noastră, de Dumnezeu Născătoare și Pururea Fecioara Maria”. Iar Axionul care urmează („Cuvine-se cu adevărat...”) este răspunsul credincioșilor întru preamărirea ce i se cuvine Maicii Domnului.

Revenind la calitatea de *Mijlocitoare a Maicii Domnului*, se cuvine să precizăm că prin cultul de preamărire sau hiperdulie, la care ne-am referit la început, se aduce în esență și în final preacinstire lui Dumnezeu, care a ales-o să fie Maica Mântuitorului nostru, și a noastră, în același timp. Această realitate este confirmată și de rugăciunea de sfințire a icoanei Maicii Domnului: „Stăpâne Dumnezeule... care ai voit a alege pe Pururea Fecioara Maria să fie Maica Unuia-Născut Fiului Tău... și ai făcut-o mai mărită și mai cinstită decât heruvimii și serafimii și mijlocitoare mai mărită decât toată făptura... Prin rugăciunile și *mijlocirea ei* binecuvinteză și sfințește cu harul Tău... icoana aceasta, alcătuită în cinstea și pomenirea ei și *pentru Slava Celui născut dintr-însa, a Fiului Tău cel Unul-Născut... și pentru a Ta Slavă, Părintele Lui Cel fără de început, și a Presfântului, bunului și de viață făcătorului Tău Duh*” (Molitifelnic, București, 1984, p. 590-591).

La cele până aici expuse, considerăm potrivit să concluzionăm că în rugăciunile adresate Maicii Domnului *ca Mijlocitoare*, nu vom spune: „Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, mântuiește-ne pe noi, ci „*miluiește-ne pe noi!*”. Această precizare întru nimic nu scade preacinstirea ei, dar, în schimb, aduce lămurire în mărturisirea cea dreaptă a credinței noastre.

Pr. Sorin COSMA

ȘTIRI

ÎPS Părinte Timotei a participat la manifestările dedicate împlinirii a 30 de ani de la hirotonia într-un arhiepiscop și Mitropolitului Andrei

Înaltpreasfințitul Părinte Andrei, Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului și Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, aniversază 30 de ani de la hirotonia într-un arhiepiscop. Cu această ocazie, ierarhul a oficiat marți, 25 februarie 2020, de la ora 10:00, Sfânta Liturghie în Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca, înconjurat de un sobor de arhiepiscopii, preoți și diaconi, mulțumind lui Dumnezeu pentru toate darurile revărsate.

Din soborul de ierarhi au făcut parte: Înaltpreasfințitul Părinte TIMOTEI, Arhiepiscopul Aradului, Preasfințitul Părinte IGNATIE, Episcopul Hușilor, Preasfințitul Părinte ANDREI, Episcopul Covasnei și Harghitei, Preasfințitul Părinte PETRONIU, Episcopul Sălajului, Preasfințitul Părinte MACARIE, Episcopul Ortodox Român al Europei de Nord, Preasfințitul Părinte BENEDICT BISTRITĂȘANUL, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, și Preasfințitul Părinte TIMOTEI SĂTMĂREANUL, Arhiepiscop-vicar al Episcopiei Maramureșului și Sătmăruului. De asemenea, la slujbă a participat și Preasfințitul Părinte Episcop VASILE FLUERAȘ.

După citirea pericopei evanghelice, Preasfințitul Părinte Ignatie, Episcopul Hușilor, a rostit un cuvânt de învățătură, în cadrul căruia a afirmat faptul că un ierarh îl are pe Iisus Hristos ca model suprem. „Modelul nostru, al episcopilor, este Iisus Hristos. Prin tot ceea ce facem noi, dumnezevoastră, creștinii, să aveți această încredințare că prin gesturile, atitudinile, gândurile noastre, toate trebuie să fie cele care să trimită la Hristos.”, a spus Preasfințitul Ignatie.

Răspunsurile liturgice au fost date de Corul de Cameră „Psalmodia Transylvanica” al Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, dirijat de pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu, decanul facultății.

Cu prilejul acestei aniversări, Preasfințitul Părinte Iustin, Episcopul Maramureșului și Sătmăruului, a transmis Înaltpreasfințitului Părinte Andrei un cuvânt de felicitare din partea Sinodului mitropolitan. Mesajul a fost citit la finalul Sfintei Liturghii de către Preasfințitul Părinte Timotei Sătmăreanul, arhiepiscop-vicar al Episcopiei Maramureșului și Sătmăruului. În semn de prețuire și recunoștință, ierarhul a primit o icoană cu Maica Domnului și un aranjament floral.

Momentul festiv s-a încheiat cu un polihroniu. Apoi, Înaltpreasfințitul Părinte Andrei a mulțumit lui Dumnezeu pentru toate binefacerile revărsate în cei 30 de ani de misiune arhiepiscopice, precum și tuturor celor prezenți pentru participarea la eveniment.

IPS Părinte Timotei a participat la lansarea cărții „Crăciunul și Paștile aduc bucuriile”, a Mitropolitului Andrei

În cadrul „Serilor culturale” ale Muzeului Mitropoliei Clujului, Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului

lui a organizat luni, 24 februarie 2020, un eveniment cultural dedicat aniversării a 30 de ani de la hirotonia într-un arhiepiscop și Mitropolitului Andrei.

Evenimentul a avut loc de la ora 18:30, la Muzeul Mitropoliei Clujului, aflat la demisolul Catedralei Mitropolitane din Piața Avram Iancu, în prezența a șapte ierarhi ai Bisericii Ortodoxe Române, a numeroși clujeni, tineri, teologi, profesori și oameni de cultură.

Alături de Înaltpreasfințitul Părinte ANDREI, Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului și Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, au fost prezenți următorii ierarhi: Înaltpreasfințitul Părinte TIMOTEI, Arhiepiscopul Aradului, Preasfințitul Părinte ANDREI, Episcopul Covasnei și Harghitei, Preasfințitul Părinte PETRONIU, Episcopul Sălajului, Preasfințitul Părinte MACARIE, Episcopul Ortodox Român al Europei de Nord, Preasfințitul Părinte BENEDICT BISTRITĂȘANUL, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, și Preasfințitul Părinte TIMOTEI SĂTMĂREANUL, Arhiepiscop-vicar al Episcopiei Maramureșului și Sătmăruului.

În cadrul serii a fost prezentat și lansat volumul „Crăciunul și Paștile aduc bucuriile”, apărut la Editura Renașterea, care conține pastoralele Înaltpreasfințitului Părinte Andrei, Arhiepiscopul și Mitropolitul Clujului, adresate credincioșilor în cei 30 de ani de arhierie.

„Bucuriile sfinte, legate de viața spirituală, sunt declanșate pe pământ, dar ele trec cu noi și în eternitate. Asemenea bucurii am încercat să le facem credincioșilor prin pastoralele noastre de Crăciun și Paști.”, mărturisește Mitropolitul Andrei în prefața cărții.

Cartea a fost apreciată și prezentată publicului de către președintele Academiei Române și rectorul Universității Babeș-Bolyai – acad. Ioan Aurel Pop, actorul Dorel Vișan și pr. lect. univ. dr. Liviu Vidican-Manci, directorul Seminarului Teologic Ortodox din Cluj-Napoca și profesor la catedra de Omiletică-Catehetică din cadrul Facultății de Teologie Ortodoxă.

De asemenea, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, a vorbit despre conținutul pastoralilor incluse în volumul lansat, precum și despre amintirile care-l leagă de Înaltpreasfințitul Andrei, la 30 de ani de arhierie.

La final, Mitropolitul Andrei al Clujului a mulțumit tuturor pentru participare, fiind felicitat de cei prezenți la acest eveniment aniversar. Cu acest prilej, ierarhul le-a dăruit tuturor celor prezenți cartea lansată, cu semnătura Înaltpreasfinției Sale.

Vizită chiriarhală în biserici din Protopopiatul Lipova

În Duminica Înfricoșătoarei Judecăți, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, a efectuat mai multe vizite pastorale în parohii din Protopopiatul Lipova.

Înaltpreasfinția Sa a vizitat Parohiile Ghioroc, Cuvin și Mănăstirea Ferede. Chiriarhul arădean, le-a vorbit credincioșilor prezenți la Sfânta Liturghie despre „Dreapta socoteală” (cf. citirilor scripturistice ale duminicii: I Cor. 8-9; Matei 25) necesară pentru înțelegerea voii divine și a datoriei omenești, aceea de a vedea în aproapele pe acela ca și noi, zidit după chipul lui Dumnezeu și care tinde la asemănarea cu El. Prin felul acesta fiecare credincios va putea desluși în semen pe Mântuitorul Hristos și îl va sluji drept răspuns la dragostea Lui pentru oameni. Și Apostolul îndeamnă că atitudinea de neînțelegere a aproapelui poate să smintească pe acesta pentru care Mântuitorul s-a jertfit. Calea de împlinire a rânduielilor de post pentru care se face pregătirea în duminicile Triodului trebuie să aibă

în vedere tocmai faptele îndurării trupești și sufletești, la care se referă textul evanghelic.

Înaltpreasfințitul Părinte Timotei i-a binecuvântat pe credincioșii prezenți la sfintele slujbe în pragul Postului cel Mare.

Zi de sărbătoare și aleasă bucurie în Parohia Beliu, Protopopiatul Ineu

Duminică, 23 februarie 2020, la Duminica Înfricoșătoarei Judecăți, credincioșii din Beliu au avut bucuria duhovnicească de a primi vizita arhierescă a Preasfințitului Părinte Dr. Emilian Crișanul, Episcop vicar al Arhiepiscopiei Aradului.

Întâmpinarea ierarhului arădean a fost făcută de către un ales sobor de preoți și diaconi în zorii zilei, alături de copiii ai parohiei și credincioși, în frunte cu oficialități de stat locale și centrale.

Preasfințitul Părinte Emilian a săvârșit Sfânta Liturghie, împreună cu soborul de preoți și diaconi, din care au făcut parte: Preot Gherghie Gligor, consilier social, Arhidiacon Mircea Proteasa, consilier economic, Preot Adrian Zaha, Protopop al Ineului, Preot paroh Huțiu Ioan, Preot Morar Ioan, paroh în Seliște, Preot Monea Nicolae, paroh în Tăgădău, Diac. Liviu Bisorca.

Cuvântul de învățătură a fost ținut de către Preasfințitul Părinte Emilian, în care s-a arătat mesajul Mântuitorului către oameni, un mesaj inspirat din viața Sa personală, căci cuvintele Sale de îndrumare au fost trăite de către Domnul Hristos în activitatea Sa pământească, alături de Sfinții Apostoli, care și azi ne îndeamnă la împlinirea faptelor bune, prin credință puternică și statornică în Dumnezeu, concluzionând ierarhul potrivit Sântului Apostol Iacov: „credința fără fapte este moartă”. De asemenea, Ierarhul i-a îndemnat pe credincioșii parohiei în a practica mai intens faptele milei trupești, acum în pragul Sfântului și Marelui Post al Paștelui. Îndemnul a fost de a cerceta pe cei în suferință cum sunt copiii sau bătrânii bolnavi, să cercetăm pe cei din închisori, urmând astfel exemplului Mântuitorului Hristos și asemănându-ne cu cele cinci fecioare înțelepte din pilda celor zece fecioare.

În cadrul Sfintei Liturghii s-au împărțit cu Trupul și Sângele Domnului nostru Iisus Hristos, numeroși copii, care au dat o mărturie sfântă credincioșilor de a ne pregăti duhovnicește pentru răspunsul cel bun la înfricoșătoarea judecată a Mântuitorului Hristos.

La finalul Sfintei Liturghii, din încredințarea Înaltpreasfinției Sale Dr. Timotei Sevcicu, Arhiepiscop al Aradului, Preasfințitul Părinte Emilian, a înmănat o Diplomă de excelență domnului Zerna Constantin Dinu, la împlinirea celor 100 de ani de viață, alături de alte daruri duhovnicești.

(Știrile au fost preluate de pe site-urile arhiepiscopiaradului.ro și basilica.ro)

COMITETUL DE REDACȚIE

Președinte de onoare: ÎPS. Dr. TIMOTEI SEVICIU, Arhiepiscop al Aradului
Redactori coordonatori: Pr. IOAN TULCAN, Pr. CRISTINEL IOJA
Secretari de redacție: Pr. ADRIAN MURG, Pr. CAIUS CUȚARU,
SORIN GHEORGHE SĂPLĂCAN
Administrație: Pr. FILIP ALBU, Pr. LUCIAN FARCAȘIU

Articolele și corespondența se trimit pe adresa redacției:

Str. Academia Teologică, nr. 9, Arad
Tel/Fax: 0257-285.855, calea.mantuirii@yahoo.com
Tipărit la Poudique srl Arad.
ISSN: 1582-1951; Preț: 1 leu
Costul unui abonament este de 50 lei anual.